عنوان

دیدگاه دانشجویان پزشکی پردیس رامسر نسبت به کتب مرجع و الگوی استفاده چندمنبعی از منابع مطالعاتی در دوره علوم پایه: یک مطالعه توصیفی-مقطعی

نویسندگان:
ماریا شاطر جلالی، سمانه فرخ‌فر*، فاطمه حسین زاده دوگلسر، محمدامین شریفی ارده جان

مقدمه

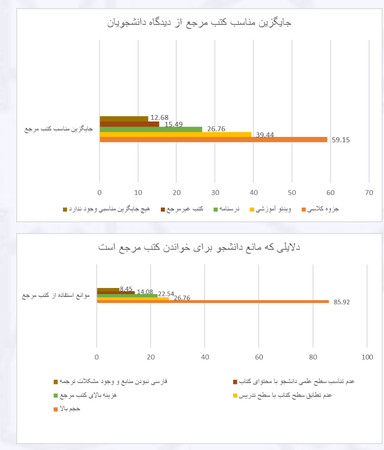
آموزش مؤثر علوم پایه پزشکی به عنوان بنیان دانش پزشکی، مستلزم بهره‌گیری از منابع یادگیری مناسب است. با تنوع منابع موجود، درک نگرش و ترجیحات دانشجویان در این زمینه برای بهینه‌سازی فرآیند آموزش حیاتی است. این مطالعه به منظور بررسی الگوی استفاده، نگرش و موانع موجود در بهره‌گیری از منابع یادگیری، به ویژه کتب مرجع، از دیدگاه دانشجویان علوم پایه پزشکی پردیس رامسر انجام شد.

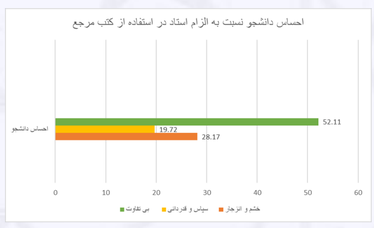
روش کار

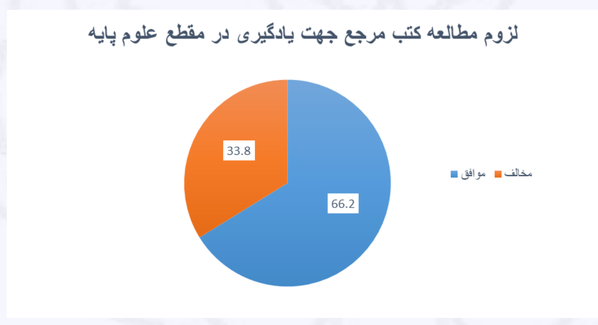
مطالعه حاضر توصیفی ــ مقطعی از نوع کاربردی است. جامعه پژوهش ۱۱۰ نفر دانشجویان مقطع علوم پایه پزشکی پردیس رامسر بود که به شیوه سرشماری مورد بررسی قرار گرفت. معیار ورود گذراندن حداقل دو نیمسال از مقطع علوم پایه در سال‌های ۱۴۰۴–۱۴۰۱بود. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته باز پاسخ بود. روایی صوری پرسشنامه با استفاده از نظر متخصصان تأیید و پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۷۸/۰ محاسبه گردید. تعداد پاسخ‌دهندگان ۷۱ نفر بودند. ملاحظات اخلاقی رعایت شد. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزارSPSS 26و با بهره‌گیری از آمار توصیفی انجام شد.

یافته‌ها

نتایج مطالعه نشان داد که ٪۶۶٫۲۰ دانشجویان، مطالعه کتب مرجع را برای دوره علوم پایه پزشکی مناسب می‌دانستند. بااین‌حال، استفاده از این منابع عمدتاً در کنار سایر منابع آموزشی صورت می‌گرفت؛ به‌طوری‌که ٪۸۰٫۳۰ دانشجویان استفاده از ترکیبی از منابع مطالعاتی را گزارش کردند. همچنین، در شرایط انتخاب آزاد و بدون الزام استاد به استفاده از منبع خاص، ٪۶۷٫۶۱ دانشجویان همچنان الگوی چندمنبعی را ترجیح می‌دادند. در میان منابع مطالعاتی، جزوه با ٪۵۷٫۷۵ بیشترین میزان انتخاب را به خود اختصاص داد.بررسی دلایل استفاده از کتب مرجع نشان داد که اعتماد بیشتر به محتوای علمی این منابع، با ٪۵۳٫۵۲، مهم‌ترین انگیزه دانشجویان برای استفاده از آن‌ها بود. در مقابل، حجم بالای مطالب با ٪۸۵٫۹۲، مهم‌ترین مانع استفاده از کتب مرجع گزارش شد. افزون بر این، ٪۸۴٫۸۵ دانشجویان ترجیح می‌دادند از ترجمه فارسی کتب مرجع استفاده کنند.

نتیجه‌گیری

یافته‌های مطالعه حاضر حاکی از شکل‌گیری یک الگوی چندمنبعی و هدفمند در یادگیری است که در آن منابع مختلف بر اساس کارکرد آموزشی خود مورد استفاده قرار می‌گیرند؛ به‌گونه‌ای که کتب مرجع بیشتر برای دستیابی به عمق، اعتبار و درک مفهومی مطالب، و منابع خلاصه و چندرسانه‌ای برای سازمان‌دهی، مرور سریع، رفع نیازهای فوری یادگیری و آمادگی برای ارزیابی‌ها به کار گرفته می‌شوند. بنابراین می توان گفت دانشجویان ارزش علمی کتب مرجع را می‌پذیرند، اما در عمل به دلیل حجم زیاد مطالب، محدودیت زمانی، دشواری سطح محتوا و دسترسی آسان‌تر به منابع خلاصه و چندرسانه‌ای، به سمت استفاده ترکیبی از منابع حرکت کرده‌اند.

واژه‌های کلیدی: دانشجوی پزشکی؛ آموزش پزشکی؛ علوم پایه پزشکی؛ کتب مرجع؛ منابع مطالعاتی؛ عادات مطالعه

1. Urrizola A, Santiago R, Arbea L. Learning techniques that medical students use for long-term retention: A cross-sectional analysis. Medical Teacher. 2023;45(4):412-8.
2. El-Dwairi QA, Mustafeh I, Khatatbeh M, Malki MI, Mustafa AG. Medical education across three colleges of medicine: perspectives of medical students. Heliyon. 2022;8(11):e11426.
3. Kim KJ. Medical student needs for e-learning: perspectives of the generation Z. Korean J Med Educ. 2024;36(4):389-99.
4. Kann MR, Huang GW, Pugazenthi S, Kann R, Chen D, Hardi A, et al. Unlocking Medical Student Success: A Systematic Review and Meta-Analysis of Third-Party Resources Used for Medical Education and USMLE Board Preparation. Med Sci Educ. 2024;34(6):1603-22.
5. Madan CR. Using Evidence-Based Learning Strategies to Improve Medical Education. Med Sci Educ. 2023;33(3):773-6.